

Barcelona 23 de juliol de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII Número 2420 — 15 cèntims — Atrassats 30

Sant Jaume, l'home del dia.

ESTABLIMENTS QUE RECOMANA "L'ESQUELLA"

<p>I. V. E. Bicycles PLAÇOS - COMPTAT Muntaner, 40 -- Barcelona</p>	<p>HOTEL RESTAURANT ❖ Casa JUAN ❖ Habitacions des de 4 ptes. i Pensió amb desdèjuni des de 12 ptes. Grand confort :: Telèfon 2372 A. Rambla Santa Mònica, 21 i 23</p>	<p>Bar Restaurant COSMOS Salonets per a família Plaça del Teatre, 1-Barcelona Telèfon 2794 A</p>	<p>GRAN CAFÉ RESTAURANT = "BARCELONA" = Esplèndid local - Tel. 5100 A. Grans Concerts Pl. Universitat, 1 i Corts, 590</p>
<p>Restaurant Maxim's Rambla del Mig, 37 Des de les 6 fins a la matinada dues orquestres Consumacions des de ptes. 1'50</p>	<p>LA CENTRO AMERICANA Casa especial en Cafès torrats RAMON BARGUÉS Telèfon 1228 A. Pl. Universitat, 3, Barcelona</p>	<p>Si voleu menjar bé, aneu al CAFÉ RESTAURANT "LA VID" E. CAREO Aribau, 16 :: Telèfon 3165 A</p>	<p>AU "LION D'OR" Cafè : Restaurant : Atraccions "Diners" a 5 pessetes 2, PLAÇA DEL TEATRE, 2</p>
<p>Grand Liceo CAFÉ RESTAURANT Rbla. del Mig, 3. - Tel. 1420 A. Servei especial a la sortida dels Teatres</p>	<p>Grand Metro Cafè-Restaurant-Billars Pl. de l'Angel-Via Laietana, 23 T. 2490 A. Salons per a banquets, casaments i bateigs</p>	<p>Hotel Internacional Rambla del Mig, 1-3 Esplèndides habitacions « Grand Confort »</p>	<p>Hotel Marina Servei acurat i econòmic Telèfon 2869 A. :: Plaça del Palau, 10 ::</p>
<p>Mobles-Instal·lacions Salmerón, 75 TELEFON 1746 G.</p>	<p>RAVO VERDE EL LICOR MUNDIAL Muntaner, 98</p>		<p>Bazar de la Unión Unió, 3 - Barcelona EFECTES D'ESCRITORI</p>

PATI BLAU
PELAI, 1

TEMPORADA D'ESTIU
LLOC FRESC I ELEGANT
Casa de gran renom pel seu riquíssim cafè, gelats i refrescos de totes menes. Grandiós èxit tots els dies del terçet compost pels senyors Escolá, :: :: Tormo i Cáceres :: ::

GRILL ROOM TEL. 943 A.

AMERICAN BAR

Jaime Gibert

WIENER KUCHE
ENGLIS-FRANÇAISE-DEUTSCH

ESCUDELLERS, 8 **BARCELONA**

ANTIPALÚDIC ANTIMELITENSIS
L A V E R A N
(A los ocho dias)

Cura radical de les Febres palúdiques. Tercianes o Quartianes. Febres de Malta. LAVERAN es ven per totes les Drogueries i Farmàcies. Per prospectes Casa Segalá, Rbla. les Flors, 14-Barcelona.

ANTONI LOPEZ
— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes classes : Revistes : Catàlegs Edicions especials de luxe Talonaris : Factures, etc., etc.

☺

Olm, 8 : Telèfon 4115
:: BARCELONA ::

BICICLETES
Motos
Accesoris i Sports
SANROMA
Balma, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

L'estiu nivellador

Els dos barcelonins que es queden a Barcelona, dialoguen: —I bé, company, ja estem sols, a la fi sols, els que ens quedem tots els anys a Barcelona. Ja tots ens podem tractar de tu.

—I també amb els que han marxat ens podem tractar de tu. L'estiu és el gran igualitari, tant, que cap revolució francesa, ni russa, cap triangle massònic, cap constitució democràtica ofereix les nivellacions de l'estiu.

—Per alguna cosa el 14 de juliol va escaure en juliol.

—Evident, però jo no alludeixo a cap política. Mireu, jo me'n vaig a la platja, em despullo i em trobo, despullat, al costat d'un senyoràs o d'una senyorassa que mostren com jo, sense cap escrúpol, la seva anatomia. A la platja no hi han categories socials, ni pudor, ni, moltes vegades, vergonya. A l'arribar a la sorra exhibicionista, tots els principis socials i morals es disolen com l'escuma que fa la mar. Tota la història desapareix, i homes i dones són com vuit segles abans de Jesucrist. Les úniques diferències les dona el "taparrabos" o el "maillot".

—Bé, però això és l'eterna història de les platges.

—I a ciutat? Quina igualtat no proporciona la ciutat estiuenca? Les cases obren els seus balcons, i a totes hi ha un cantí, una amanida, un gramòfon i un llit amb un llençol. La calor obliga a posar-se les dones una bruseteta i an els homes en mànega de camisa. Tothom beu aigua de la font, convertida en comunisme aquàtic. I quan arriben les altes hores de la nit, els patricis i els plebeus que vetllen, ho fan despitregats—tots "sans-culotte"—recolzats a la barana, amb un vano a la mà i el cantí aprop.

—Bé, però tot això són igualtats que imposa el termòmetre.

—Es clar, però a l'hivern el termòmetre imposa les desigualtats. I si deixeu la ciutat pels pobles, immediatament entren nous elements igualitaris, com són la pols, els mosquits, les mosques, la gaseosa, la font i l'envelat. Tots són uns els pobles. Tots són colonis i colonials. Tots fruei-

xen i pateixen igual. Tots van vestits de la mateixa manera.

—Tant dirà...

—Crèguim. No hi ha res més "llibertat, igualtat i fraternitat" que l'estiu. La llibertat és la platja, la igualtat és el barret de palla i la fraternitat, la suor.

PARADOX

CALOR, NO: XAFOGOR

En tot Barcelona no es sent més que un sol crit, un clam contra la calor. Fa massa calor. Correm el perill de desfer-nos el millor dia com un mantecado. No es pot respirar. Tenim el sol—aquell famós sol d'Espanya que abans no es ponía mai i ara cada dos per tres ens deixa a les fosques—ficat al cap. La calor no ens deixa viure. Barcelona es fon com una bola de llard.

Però, senyors, s'ha de distingir. Es calor el que fa a Barcelona? Sincerament: nosaltres creiem que no. Nosaltres creiem que el que fa a Barcelona és xafogor.

Potser algú ens digui, ara, en llegir això. Aquest glossador és un ximple!

Nosaltres, amb molt gust per part nostra, ja que sempre ens ha agradat donar la raó a tothom, encara que no la tingui, haurem de respondre:

—Sí, senyor, sí: el glossador és un ximple. Però n'hi ha tants, avui, que no són glossadors i són ximpls!

El llegidor, amb la nostra mansuetud, es creixerà. Es què, tant si és calor com si és xafogor, no ens molesta? Es què no és igual la calor que la xafogor?

I nosaltres, sentint-ho molt per part nostra, perquè mai ens ha agradat portar la contrària al llegidor, li direm:

—No, senyor: no és igual.

La calor encén els caps, els cors i tot el que hi ha per encendre. La calor és com una teia flamejant. La xafogor com un llum d'oli. La calor et fa bullir les sangs més depressa. La xafogor te les aplaca, te les adormeix. La calor fa un 2 de maig, un Corpus de Sang, un assalt a la Bastilla. La xafogor, en canvi, fa una mandra, una nyonya, una galvana, unes ganes de no fer res, de deixar que facin els altres i que facin el que vulguin, encara que el que vulguin sigui qualsevol bestiesa.

De la xafogor no se'n pot esperar res de bo. Paraula! Només ens pot fer un present: la ganduleria. Però aquest és un present que no hem d'acceptar, ja que avui com mai s'ha de tenir activitat.

VIRAI

LA PLAÇA DE CATALUNYA

—Quina magnificència de Plaça! Jo he corregut tot el món; només em falta anar a la República d'Andorra. Doncs, bé, la Plaça de Catalunya serà la millor plaça del món.

—Jo també n'estic encantat.

—Costa molts diners, molt més de vuit milions, però estan ben gastats.

—Vuit milions, només? La trobo barata. Perquè mira que n'és de bonica. Aquests boscos microscòpics, aquestes grans aceres, aquesta magnífica barana, aquest centre de la Plaça més microscòpic encara que els boscos, aquesta muntanya de pedres al mig, aquestes escales al costat de l'ex cinema "Catalunya"... Vaja, tot això és magnífic i costa molts, molts milions. Trobo que són pocs vuit milions.

—Potser sí, perquè la firma del senyor Nebot sola ja costa tota la fortuna del ianqui més ric.

El jardí de l'Ateneu

No heu estat mai a l'Ateneu? No sabeu el que us perdeu. No heu vist mai, doncs, els savis de Catalunya. I us heu deixat perdre l'espectacle, a l'estiu, de veure'ls jaure i dormir al jardí que hi ha. Creieu que és bonic!

Però, avui, volem parlar d'una altra cosa. D'aquest jardí asil dels savis endropeïts per la calor. Encara està més bé que els mateixos savis.

El jardí de l'Ateneu està situat al primer pis. A sota, és buit. Doncs, bé, en aquest jardí hi han palmeres i altres arbres d'un centenar de metres d'altura. Com s'explica això? Ah, és un misteri! Vosaltres compreneu que un jardí buit de sota aguantant una cinquantena d'arbres tan grossos? Es clar que no!

Indubtablement, són artificials. Ara, que estan molt, però mol, ben imitats. Semblen talment de debò. Els més bons botànics no ho coneixen pas. Inclús poden punxar les soques dels arbres, i en sortirà saba. Les fulles són exactes, òpticament, físicament y químicament, que les de debò. Estan enganxades a les branques dels arbres i de tant en tant cauen. A la nit, els criats les recullen i les tornen a enganxar als respectius arbres. Mireu si estan ben imitades, que si un dia un criat s'arriba a descuidar per casualitat a terra una fulla, la fulla s'asseca. És admirable! Els més grans savis del món—no tant savis, però, com els socis de l'Ateneu—han vingut a Barcelona per a estudiar aquests arbres. És clar, per a no descobrir als socis que són artificials fingeixen que vénen a donar una conferència. Les plantes petites que hi han, com un bell planter de raves, això sí que és natural.

Hi ha qui diu, també, que aquests arbres d'un centenar de metres, en realitat, no tenen més que un pam d'altura, i

gràcies a una perfectíssima combinació de miralls semblen tan immensos. Però no ho creiem. Són arbres artificials d'aquella alçada.

Res, senyors lectors, us recomanem que aneu a veure'ls. De passada veureu com els savis dormen, que, creieu-ho, dormen diferent que els altres homes.

L'estiueig

Amb la vinguda de la calor, la gent va marxant de Barcelona. Sembla que, pobreta, els hi faci nosa. Cada dia, pels nostres carres, veiem cotxes d'estació amb una família dintre i un munt de baguls, maletes i paquetets al damunt. La marxa dels estiuejants té de simpàtic que és la única vegada que els ciutadans agafen un cotxe, ara que ja han passat de moda. Moltes vegades s'han fet venir a buscar els paquets el dia abans i ells marxen a l'estació gairebé amb les mans buides; no hi fa res, han d'agafar un cotxe d'estació. Què diria la gent que els veies anar a agafar el tren per a anar a estiuejar i hi anessin a peu? Per anar per Barcelona carregat hi pots anar en tramvia, però a l'estació, per descarregat que vagis, has d'agafar un cotxe. No hi ha més.

Uns marxen a muntanya, altres al pla, altres a la costa. Allí, es passaran el dia sense fer res, tan poca cosa faran que ni tan sols es divertiran. Però s'ha d'anar a estiuejar, i creure que t'has divertit molt. L'estiueig, encara, té altres avantatges. Les noies i els nois poden anar sols sempre, i consti que no pensem malament. Els marits han de venir a Barcelona pels seus negocis, i hi passen les nits, amb gran satisfacció per part d'ells i amb una mica de recança i d'angúnia per part de les mullers. A fora, és permès als casats gastar alguna brometa d'aquelles que a ciutat faria somriure a la gent, no per res, sinó perquè la gent sempre té ganes de somriure. Els que van a la costa, gaudeixen de l'espectacle dels banys, que és edificant i es disfruta de bones vistes, i fins i tot de bon tacte. En quant a calor, en fa igual que a Barcelona. Tot això és l'estiueig. No val la pena d'estiuejar, encara que un no es diverteixi molt? I és clar que sí! Al capdavant, l'estiueig vol dir canvi de població i de costums. No han vist mai gent que viu en un poble, d'aquells que els estiuejants de ciutat en diuen de moda, i en arribar l'estiu els indígenes se'n van a estiuejar a Barcelona?

Instantània

Un botxí que debutava
digué an el reu, molt atent:

—Si no li faig bona feina,
dispensi: sóc aprenent.

—Com que jo igualment m'estreno,
(el reu contestà amatent)
també haureu de dispensar-me
si poso el coll malament.

PEPET DEL CARRIL

ARISTOCRÀCIA

*El del balandre. — Mira, les noies de l'altre dia.
— Com es diuen?
— Loló, Cocó, Totó i el gos Pepito.*

ENTRE MUSICS

—Venia a demanar-vos, amic Pahisa, que poséssiu música a l'obra del senyor Ponsà, sobre el tren del carrer de Balmes, que tots els diaris han publicat. Crec que serà una òpera de molt d'efecte, l'èxit d'aquesta temporada.

LES COMPENSACIONS

—Elis, que avui a casa menjarem pollastre i tu no!

—Sí, però jo tinc un vestit molt maco!

De l'art

Ja ha començat l'escampada dels artistes catalans i ara, fillets, fins que tornin altra vegada a exposar no els hi puc fer cap casaca com estic acostumat així que algun d'ells s'arrisca a treure només el nas. Que pintin i que esculpeixin i que dibuixin en pau; després prou passarem comptes quan es vagin presentant amb més fums que Miquel Angel, que era un artista acabat. Per cert que es veu que no dona tant com sembla això de l'art; els quatre salons d'"El Siglo" per sempre han sigut tancats; igualment han clos ses portes, després d'una colla d'anys d'una forta vida artística i una actuació brillant, el "Saló Parés", que era com el temple consagrat per la noble Barcelona a l'art modern català, i ara, segons els indicis, serà tot ell dedicat a l'esport, que és una cosa pròpia dels peus i les mans, en les quals poques vegades hi té res que veure el cap. Ja sé amb aquestes clausures qui ha de sortir-hi guanyant, les galeries modernes que fan exposicions d'art i que en vindre el mes d'octubre s'obriran de bat a bat, per a mostrar-nos les obres que a corrúes hi duran els que de les coloraines, de la pedra i del fang, procuraren, com el rei Mides, fer-ne or (vulgarment, rals). Que l'estiu a tots els doni enginy i fecunditat, inspiració i mans lleugeres i ganes de treballar, és ço que jo els hi desitjo, perquè vagin exposant i em permetin fer barrila amb els desencarrilats i donar encens i bombos als que s'ho vagin guanyant.

C. ARBÓ

La vida ve, la vida passa

Avui el jorn ha sigut gris,
ple d'una calma benfactora,
Somnis d'amor i paradís
dintre el silenci d'aquesta hora!

De l'hora trista de la tarda
que el sol amaga el seu esguard
i que ens omplena de basarda
aquella llum de cap al tard.

I en aquesta hora de comiat
hi ha dos amants que, en son deliri,
les seves boques han juntat.

Sembla que el món ja no respiri!
I una donzella que ha finat
passa camí del cementiri!

Les rambles "boulevard"

Ja està, ja; ja tenim les Rambles convertides en "boulevard". No és que ja siguin "boulevard", entenguem-nos; els amables senyors lectors ens dirien que els ulls ens fan pampellugues. Però és com si ja ho fossin. Ho seran ben aviat. El senyor Nebot ho vol així, i quan ell fica la banya en un forat... Es clar, l'Ajuntament, sempre tan popular, ha complagut al seu tinent d'alcalde mimat i alhora aristocràtic. Va veure que si s'hi oposava, el senyor Nebot faria una rebecaria. I al senyor Nebot, que ha immortalitzat Barcelona i l'actual Ajuntament amb la seva genial Plaça, se l'ha de complaure en tot. Cal dir, però, que a l'alcalde i a l'Ajuntament, sempre tan popular, això de fer un "boulevard" de les Rambles els ha anat com l'anell al dit o el peix a l'aigua, que és tot u.

Temps enrera ja es volia convertir-les en "boulevard". Això era quan l'Ajuntament del tinent coronel—avui coronel, tot s'apuja—Alvarez de la Campa, nebot d'un dels principals herois de la independència cubana. El senyor Alvarez de la Campa sabia el que es feia i obrí un plebiscit popular. Categòricament, Barcelona contestà que les Rambles seguissin essent Rambles. I el senyor Alvarez de la Campa desistí del seu propòsit.

Per això ara es convertirà en "boulevard". Sense "referendum" i sense tenir en compte l'anterior, la cosa serà molt aviat un fet. El senyor Nebot ja té el projecte llest. Diuen que estarà a l'altura de totes les seves obres.

La conversió es farà lentament. No per acostumar al poble, sinó perquè aquí tot es fa poc a poc—menys allò que convé que ho vegi un foraster de compromís. De primer, treuran els arbres, després faran "boulevard" la Rambla de Canaletes, de mica en mica tot el restant.

Quin goig farà, renoi! I que ens agradarà! Ja se'ns comença a fer salivera la boca. El que hem de mirar és que la salivera no se'ns converteixi en vòmit, perquè a fe que serà bonic i popular el "boulevard"!

L'ESTIUEIG DEL "SEÑOR ESTEBAN"

—"Ahora no sé si anar a Monte Carlo,
o a San Saturnino de la Muchacha."

T. S. F.

Tot passa, senyors. Temps enrera la gent es tornava boja per a sentir un aparell de T. S. F. Ara, gairebé ja no se'n recorda ningú. Temps enrera—dos o tres mesos enrera—no hi havia botiga ni botigueta de Barcelona—des de les barraques dels memorialistes fins a les grans joieries—que no venguessin galenes i auriculars. Ara, gairebé ja no en ven cap botiga.

T. S. F. (que no vol dir "Tot se farà"). Veu's ací la única preocupació de Barcelona, fa sis mesos. Mireu si era gran aquesta passió, que àdhuc havia arreat el futbol.

Quina gent tan voluble, la nostra! Són esclaus de les modes.

Això ens fa creure que també passaran les coses que ara estan més arrelades. Segurament, àdhuc ens passarà l'admiració que tenim per l'art meravellós del senyor Nebot, que s'ha revelat amb la seva Plaça de Catalunya, que actualment ja és la Plaça més bonica del món. Qui en dubta?

DEL CARNET D'UN BARCELONISTA

La comèdia del pa

Sentem-nos en la porta d'un cafè de les Rambles, de cara a l'exterior. Per molt que mirem, no sentim mai cansada la vista en contemplar la politomia humana, la multitud bellugadissa de ciutadans que es mouen en totes direccions, en cerca del pa de cada dia.

El pa de cada dia. Ell fa bellugar tota aquesta munió eterogènia d'éssers que tenim en front. Ell ens fa bellugar a nosaltres confusos en ella... Però un dia, quan menys, bé podem mirar-nos en l'espill de la societat i fer d'espectadors de les nostres activitats reflexades en els altres, encara que per un dia ens calgui recollir les engrunes de les altres jornades.

L'espectacle és corprenedor. La "comèdia del pa" es desenrotlla en la via pública com una cinta cinematogràfica. Tothom segueix la seva ruta, perquè no som els homes com les formigues. Elles van a cercar el pa en processó de taques negres, totes a un lloc comú, que és el graner, el rostoll, o l'era on s'acaba de fer la batuda i, per tant, abundant d'engrunes oblidades, que elles saben prou bé recollir. Després, cada una amb la seva provisió, emprenen novament la via de la subterrània llar comú, el cau en què, com en una casa de pagès, es tanquen durant l'hivern per a romandre en la calentona entranya de la terra, aquesta mare prolífica que igual ens dona vida a tots els que l'habitarem, com ens guarda les despulles així que arribem a la condició de cosa morta.

L'home no la té aquesta uniformitat instintiva de cercar el pa en lloc comú, i el de la ciutat menys encara. Els homes som més individualistes i menys disciplinats, ja que trencant les lleis de la naturalesa som obligats a acatar lleis arbitràries d'altres homes.

En la societat humana, mentre els uns puguen, els altres baixen, mentre els uns són empesos vers llevant, els altres són arrossegats a ponent. Cadascú segueix la seva dèria,

encara que l'objectiu sigui comú. I darrera la dèria, que no és altra cosa que la "idea" que tots portem a dins, tan abstracta com es vulgui, però convertida en activitat, tothom cerca, més o menys adelerat, el pa de cada dia.

I és que l'home—distintament de les formigues—no el troba pastat i cuit així que surt de casa, el pa. Cal que persegueixi el vedell d'or, única font de vida.

La visió real ens ho demostra ben clarament. La diversitat de mitjans d'adquirir el pa fa que, mentre l'escombraire neteja les Rambles de papers i pampolada seca, els comissionistes es passen les hores seguint comerços; que mentre la típica modisteta es dirigeix al taller de confecció, la venedora de plaers i passegi son cos cobert de robes fines i joies barates per entre la munió de preocupats i despreocupats que creuen la via pública; que mentre uns músics ambulants s'esforcen en arrencar de sengles instruments quatre notes que semblen gemecs, en una cantonada veïna, un humorista cirabotes amb la caixeta a l'esquena, vingui a oferir-nos el seu treball i la seva crema, dient-nos amb còmica serietat: "Qui s'afaita!"

Es la "comèdia del pa" que es desenrotlla en la via pública, una comèdia indiferent pel qui la contempla sense meditar-la. Però té quelcom d'interessant, d'ingrat pels innumbrables actors que són obligats de representar-la i més encara perquè, volguent lliurar-se'n una vegada a la vida per a contemplar-la amb ulls de judici, per a esguardar-se a si mateix en els seus semblants, veu l'ànimia, l'essència o el nervi d'aquesta representació que se li presenta com una pel·lícula d'episodis, interminable.

PERE MIALET

Els tontos de Vilatotxa

A Vilatotxa hi ha gent que honora la terra on han nascut, però els de la colla del "rap", o més ben dit, els que porten el *pèndol* del poble, saben presentar uns estats de comptes que ens riem dels d'en Fernández de Córdoba (a) El Gran Capitàn.

Si algú ha cridat, els han respost:

—Tira, home; això va anar en una partida que va entrar.

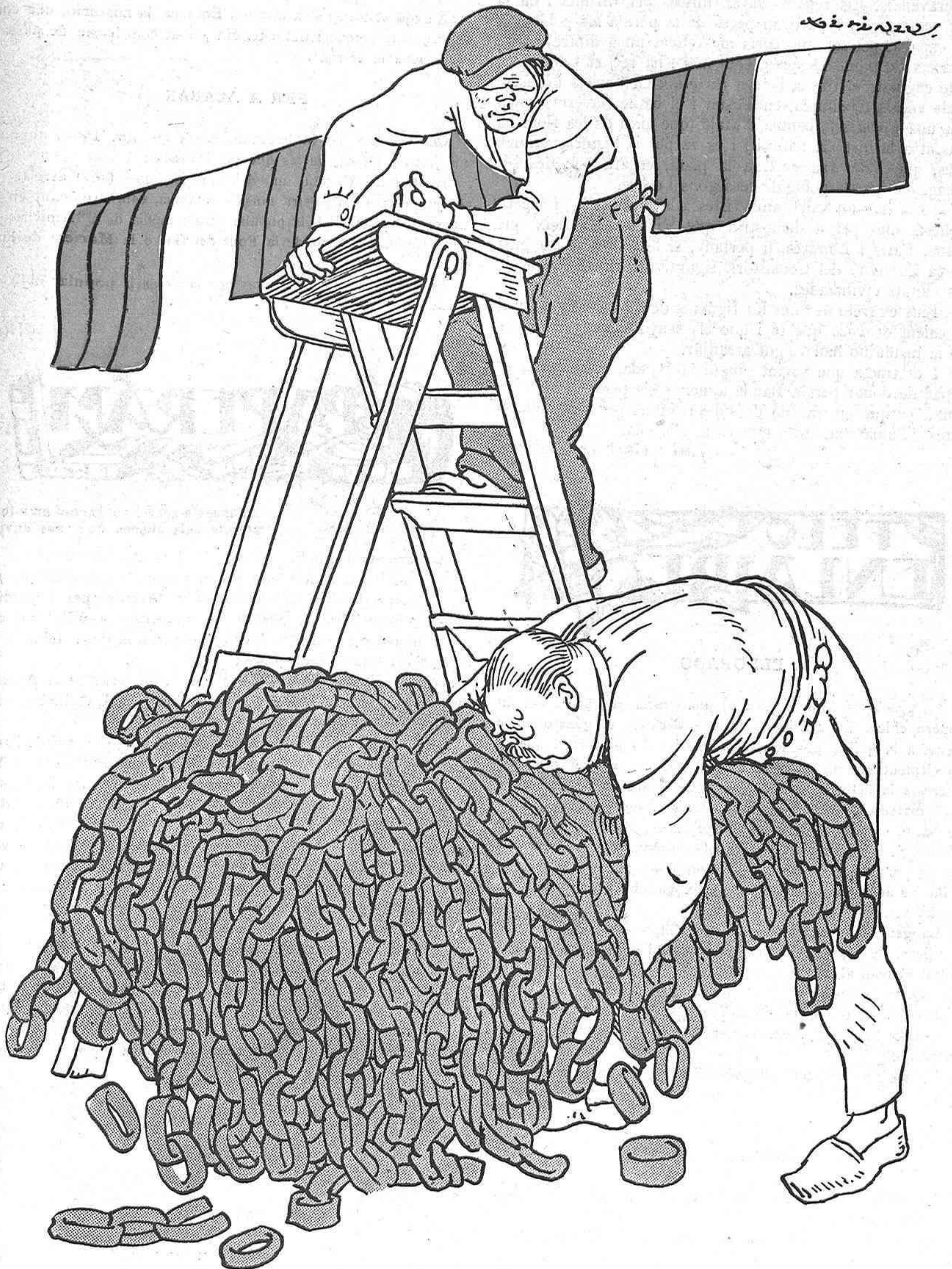
I ho fan entrar-ho tot a la partida de... lladres.

El poble no diu res, i paga: sempre paga, però mai cobra.

Després els totxos de Vilatotxa varen renyir amb els savis de Vilatrística; això de les viles és una cosa atterradora, ho estic veient fa anys. Així com a Vilatrística tot era serietat, caràcters greus i aspres, a Vilatotxa és alegria, bon humor, molt jazz, jaç sobretot, doncs el poble passa més hores fent el burro en el cafè del poble, que a les escoles, i no perquè hi falti bon mestre, el que hi manca són desigs de sortir de la totxada.

Varen proposar dos xicotets que havien estat a Barcelona per a què es fes una Biblioteca, i els caps més pesants de la vila varen preferir posar més taules de *set i mig* i *bacarat*, que surten més misses per ingressar a l'*haber* dels *cabals* dels *llagastes* (no en diem *reptiles*), perquè fa mal efecte.

Vilatotxa, malgrat ésser pagerol, fa balls d'any: balls de gala (amb terno de vellut i amb sabates de mitges soles adobades); fa festes amb lletreros que s'envien a tots els Ajuntaments mundials, i balls blaus (molt blaus!)

Xèrinxu!

PER SANT JAUME

Festes de carrer.

Enguany hem vist el projecte de Festa Major i estem meravellats. Els regents faran misses per difunts i cursa de vedelles; es repartiran peces de la perilla als pobres; a la canalla, pel sac que corri més (ficat un a dintre) mitja pesseta de plom. Després, com mai s'ha fet, el Consistori, que enguany el forma l'etern *factotum* en Carlets Llonseta i els vocals Aixampla, en Tostat i el batlle Saverut, volen fer una *Carmesse*, batalla d'ufals (que això de les flors ha passat a la història natural) i es va per la història animal. Res, que Vilatotxa gastarà la plata, encara que després s'hagi d'atipar el poble de rossegons i cebes.

Jo hi tinc un xalet, amb vistes a la Necròpolis, i espero aquèsts dies per a demostrar que Vilatotxa, mateix que Reus, París i Londres, li pertany, si les coses van a gust de la Comissió del Consistori, figurar al primer rengle de les ciutats civilitzades.

Fins es treuran totes les figueres de moro perquè perdi el caient de *soco* que té i que els senyors mangonejadors de laínsula no han volgut arranjar.

I es tracta que sovint vingui la Banda, i Vilatotxa és capaç de donar per la Banda almenys sis pessetes amb setanta, perquè en qüestió de subscripcions per desgràcies i actes d'humanitat, és la que va a... la cua.

EMILI GRAELLS CASTELLS

ELDORADO

La gràcia de Muñoz Seca és una gràcia que prevé del dit *género chico*. La gràcia de Muñoz Seca és el *género chico* elevat a la quinta potència, i desprovist del pintoresc, que és un element que no interessa a Muñoz Seca. A Muñoz Seca li interessa la deformació del llenguatge, la dislocació. Res més, ni la mateixa comèdia en si pot retenir la seva atenció.

No té cap mena de valor el seu teatre. Però és que potser Muñoz Seca no s'ha proposat que en tingui. Potser de proposar-s'ho hauria fracassat. Ell s'ha proposat, tan sols, fer riure. I ho ha aconseguit. Ho aconsegueix gairebé sempre, fins en els drames.

La gent, contemplant—escoltant millor—les obres de Muñoz Seca, riu bojament durant dues hores i mitja, però, després, caigut el teló, al sortir al carrer, diu:

—Quina ximpleria!

Però recomana a les seves amistats:

—Aneu a veure aquesta comèdia d'en Muñoz Seca, que riureu molt.

I això, res més que això, és el que s'ha proposat Muñoz Seca.

NOVEDADES

Fa molta calor; fa una calor inaguantable. Tenim mandra. De manera que...

El que hem dit de *La tela* ho podem dir de *Mi tía Javiera*, comèdia dels senyors Dicenta i Paso (fills). Sembla la mateixa comèdia, i no vol dir això una acusació de plagi, no: vol dir que totes les obres del gènere semblen una mateixa obra repetida infinitat de vegades.

BOSQUE

En aquest teatre s'ha estrenat *Encarna*, la misterio, una cosa dels senyors Luque i Calonge. Ha passat com havia de passar: sense pena ni glòria.

PER A ACABAR

Com veuran, no hi ha grans coses que dir. Però, aquí va una notícia fresca, de les que fan sensació:

El mestre Morera, un dels músics que més arrelat té el sentiment de la nostra música catalana, està musicant en el seu recó de Sant Pol, la popular tragicomèdia de l'"Amichatis" i en Màntua, *Baixant de la Font del Gat* o *la Marieta de l'ull viu*.

No cal dir com és d'esperar que l'èxit de la popular obra es repeteixi.

BOB

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn

Acoraments i gaudis, poesies de J. Carner-Ribalta.

Des de París, aquest idealista batallador incansable que es diu J. Carner-Ribalta ha publicat l'obra *Acoraments i gaudis*, el seu primer llibre de poemes. *Acoraments i gaudis* duu un just i interessant pròleg de l'Alfons Maseras, el qual defineix el llibre d'una manera molt precisa.

J. Carner-Ribalta és un poeta que s'està formant, i *Acoraments i gaudis* és ben discret. Quants llibres, a Catalunya, voldrien estar a la seva altura!

En Carner-Ribalta va encara un xic indecís pel camí de l'art. Però creiem que ben aviat sabrà caminar ben recte, car ja ha albirat la ruta que ha d'emprendre decididament. És la poesia lleugera, delicada, subtil de la part d'aquesta obra que en diu "Cistell de fruita". En els poemes de "Cistell de fruita", un poc deixats com tots els del llibre, s'hi veuen guspises de veritable poeta, com són les finíssimes imatges. No obstant, no és aquesta part el millor de l'obra, sinó el poema "Diumenges londinencs" que es veu que li ha sortit del fons de l'ànima i per això té més valor que els altres.

Un altre aspecte molt interessant de J. Carner-Ribalta és l'eroticisme. La poesia eròtica, tan deliciosa, aquí no ha tingut conreadors, tret de poquíssims (Salvat-Papasseit, Salvador Albert, Pérez-Jorba, Rossend Llates, el nostre Capdevila). Per això té més mèrit el poeta que conreua aquest gènere. Un sol poema eròtic trobem en *Acoraments i gaudis* d'en J. Carner-Ribalta, que ens plau reproduir:

FIGUES

Què diríem de les figues
coll-torçades roig-pansides?

Sol i sucre, foc i mel...
sota la volta del cel,
no hi ha res bo com les figues!

Ara em sembla que els amants
han d'havè aquest dolç als llavis!

Amors punyents com els glavis
es deien amb mels semblants...

Cleopatra, Orfeu, Tristan,
Fedra, Leandre, Francesca,
Leda, i els sàtirs de Pau,
duien als llavis tal bresca!

Herències, novella de Maria Domènech de Canyellas.

La "Societat Catalana d'Edicions" que amb tant d'encert dirigeix l'impressor R. Tobella, ha publicat una nova novella de la senyora Maria Domènech.

Es una obra interessant, molt interessant. Es una novella d'argument ben trobat, ben planejat i ben reeixit. Suggestiva com totes les seves obres, **Herències** té el mèrit per damunt de les altres que ha aconseguit una major plenitud en el seu estil planer i simpàtic. Ara, que es parla de la manca de novella catalana, aquesta darrera obra de la senyora Maria Domènech ha sortit en un moment oportú.

L'anhel cantaire, poesies de Plàcid Vidal.

La mateixa "Societat Catalana d'Edicions", en canvi, no ha estat tan afortunada en publicar **L'anhel cantaire**, d'en Plàcid Vidal. **L'anhel cantaire** conté, diu l'autor, "modulacions, figures i ànimes i l'anhel profètic".

Es, dit en poques paraules, un llibre pretensions, cursi, ampulós, poc viscut i una pila de coses més. Valgui una mostra del llibre:

... ..

Com el novell profeta que s'inspira
sentint l'amor per glòria d'antics mestres
jo a tu he vingut, amant les teves gràcies.

Al meu voler s'han aixecat els temples
i els marbres han florit. El diví Fídies
m'ha saludat brindant-me sa escultura.

Homer i Eschil m'han abraçat gojosos,
i tots els grans artistes, celebrant-me,
llurs obres m'han mostrat amb llurs creències.

... ..

En teniu prou, senyors? S'han fet prou càrrec del que és **L'anhel cantaire**, d'en Plàcid Vidal? Desitgem que no li duri gaire aquest anhel de cantar.

ALFA

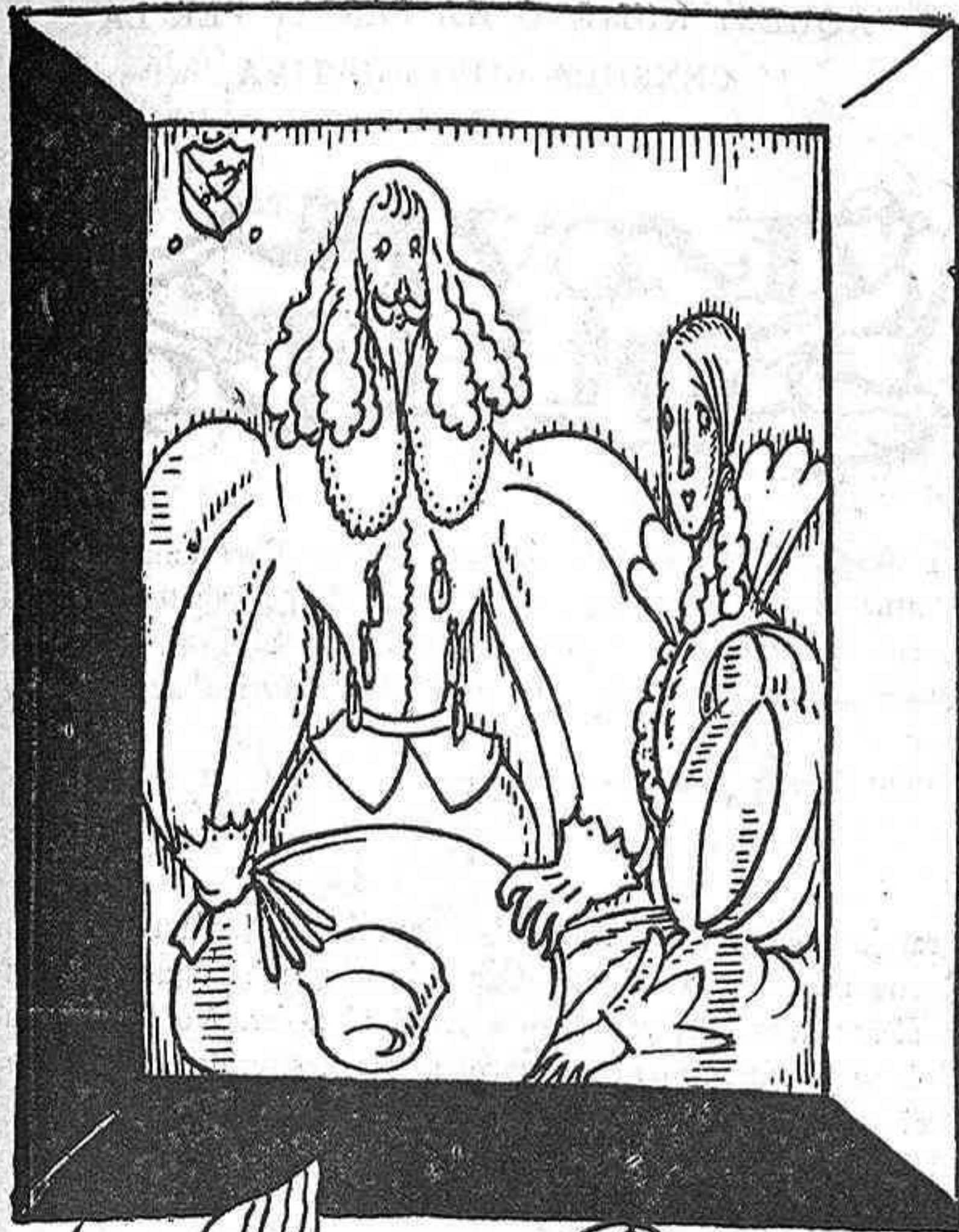

CICLISME

Les 24 hores de Badalona

Això de les 24 hores és un dir; sembla que hi havia interès, perpart de qui no coneixem, que no es corressin totes. I tal dit, tal fet, les 24 amb rebaixa i tot les deixaren a 18 i val a dir, que nosaltres no hi trobarem ni mica d'inconvenient.

Dissabte a la nit, la cosa anava molt bé, però, de cop i volta, començà a ploure i té, ja tenim la cursa suspesa. Parà de ploure i algú digué: "Tornem-hi?", i ja està dit: la cursa continuà amb tanta afició que més d'algú hi féu una bacaina i tot.

QUI PARLA

—Anaven ben ridículs els nostres avantpassats!

GRAN CASINO

—Li agrada la Rapsòdia?

—Sí, però, gràcies; ja no tinc més gana.

Els belgues eren els amos; s'ho empassaven tot com si tal cosa. S'havia de veure com corrien, talment com si els enmpaitessin o com si estiguessin afamats i els ensenyessin per davant bona vianda. Els francesos els volien imitar, però eren més vius. Els francesos això dels punts no els interessava pas gaire, tota vegada que anaven amb preferència per les pessetes. Veïam qui era més eixerit!

Ara que parlem de pessetes, i quina manera de rajar primes. A l'últim tan mateix semblava una "primada". Tothom en volia guanyar, fins els que no corrien, però aquests no els passava del propòsit. Aquell francès que es diu Louçet, estem certs que va ésser el més "primo", volem dir el que va guanyar més primes. Ara, que amb això dels sprints, ell no hi volia saber res, i ben fet que feia. "Que es matin els altres corrent, jo ja en tinc prou amb les primes". I en Janer, que era el seu company, se'l mirava de cua d'ull, com volguent-li dir: "Sembla mentida que siguis tan fresc amb el temps que corre".

La cursa la varen guanyar els belgues; no podien ésser altres. Eren els únics que s'ho prenien amb fe i... que corrien més, sinó pregunteu-ho als que no pogueren guanyar, que bé prou que ho saben.

Res... que varen suar!...

El "Tour" de França

A França també se les donaren amb això del ciclisme. Mireu que corre un mes seguit dia per altre i un bon nombre de quilòmetres! Si ho fessin en èpoques de l'antigor, ben segur que dirien que s'havien tornat boigs.

Ara, que en l'època que correm és molt esportiu. Sobretot per les marques de les màquines en lluita.

Bottechia, italià, com l'any passat, diu que en va sapiguer més que els altres. Bon profit li faci; sobretot els "francs" que li donaren.

Està vist que ens haurem de fer ciclistes.

NATACIO

Els Campionats de Catalunya

A Tarragona, els dies 25 i 26, s'hi celebraran els Campionats de Catalunya de Natació.

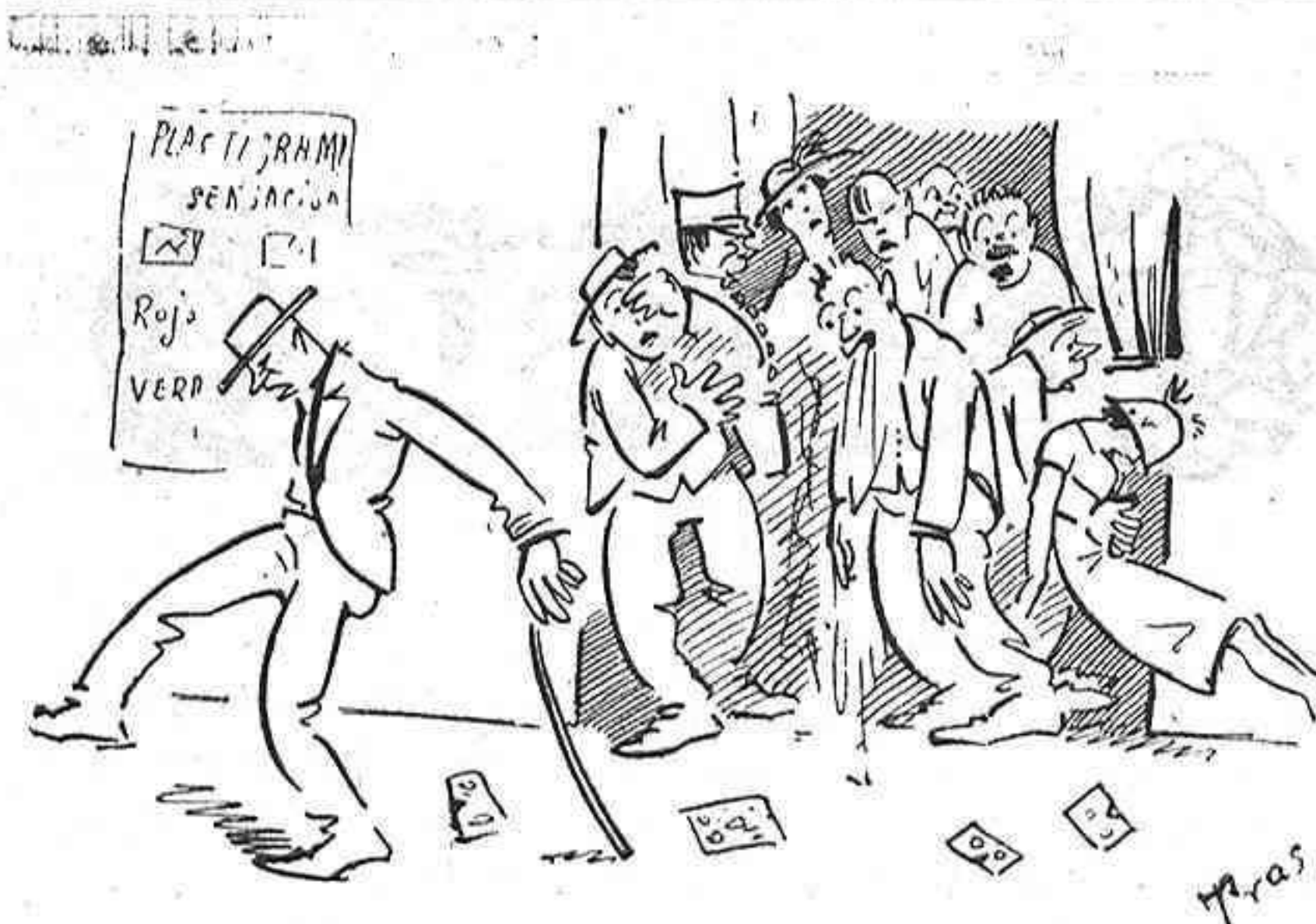
Està vist que Tarragona s'ha posat de moda.

No sentim pas que es celebrin en aquella ciutat; el que sentim és que per a veure refrescar als altres ens facin prendre una suada a nosaltres.

No hi ha més. Haurem de prendre paciència.

I anirem a Tarragona...

TEIXI

SORTIDA DEL CINEMA

—Quina pel·lícula tan horripilant! La Plaça de Catalunya quan serà acabada!!!

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

El Mariscal Petain, que ha passat per Barcelona en avió, aturant-se breument al Prat, digué als periodistes que s'exposaren la vida fent el camí de Barcelona al Prat, que si els rifenys no volien la pau de grat els hi farien acceptar per força.

Punt final a aquest esqueletot.

Ara, ja podem estar tranquils. Tant hi fa que un automòbil ens atropelli. És igual. Car sabem que, si aquell auto fa dos altres atropells, retiraran el títol al xòfer. No trobeu que això és un alleugerament molt gros a totes les ferides que poguem rebre?

Hi ha molta gent de talent ignorada.

Les accions de l'Emprèstit tramviari va quedar cobert al mateix dia. Després hi haurà beneit que dirà que Barcelona no és bona... Si aquí la bossa sona sempre... A que va que tots els propietaris de cases n'han comprat mitja dotzeneta, veritat?

El comte de Romanones ha dimitit de la Presidència de la Comissió organitzadora de l'Exposició del traje nacional.

I ha fet bé: a qui se li acut amb la calor que fa a Madrid, interessar-se de roba? Fos un Concurs de Chelitos o de Doritas, encara.

El senyor Nebot està admirat. De tant content sembla una criatura. S'ha adonat que aquells arbres minúsculs que ha plantat a la Plaça de Catalunya cada dia són més petits.

(Hem dit, que el senyor Nebot sembla una criatura. Consti que no ho diem perquè el projecte d'urbanització de la Plaça de tan dolent sembli fet d'un infant. No, tothom sap que el seu projecte és genial.)

A Barcelona es parla molt d'Higiene, i això ens fa molta gràcia.

Aquí on la pols se'ns menja de viu en viu i les escombraries estan en mig de les vies com presents als ciutadans... Són bromes de les autoritats.

Els soldats d'Intendència de Melilla Miquel García Brosas, Manuel Morató Serrano, Hilari García Fernández i Benet Serrano Piña demanen padrina de guerra.

Ah, i que siguin ben boniques i simpàtiques! D'aquelles que només els seus retrats ja curin als quatre soldats de totes les ferides que puguin tenir.

Un senyor, l'altre dia, parlant d'en Guimerà—el plorat geni—deia:

—Ve usted, como don Angel era canario.

—Això és vell! I ves si ho va esser-ho, que va cantar tota la vida, i encara avui que és mort, veurem aviat Un dret diví i una altra obra de la que sols deixà l'argument pòstum i uns amics nostres escriuran un drama per a ésser estrenat al teatre "Espanyol". Què li sembla, quin canari?...

A la Diputació, el diputat Torras, va demanar explicacions de com era que s'haguessin gastat tantes pessetes amb tovalloles.

Ens sorprèn la pregunta i ens admira l'admiració del senyor Torras.

O és que aquest diputat és brut i li sap greu que es vagi amb la cara neta, o bé és que veient tanta roba, ho ha vist tot molt brut... Això darrer serà més fàcil que l'altre.

L'ÈXIT

—Es un veritable èxit, abans d'obrir-se la subscripció ja estava tancada.
—No se'n alegri, "señor Esteban". Em temo que aquesta victòria farà pujar el preu dels tramvies.

POLITICA ESTRANGERA

El francès: —Em sembla que no me la prendràs pas.
 El moro: —Doncs, jo "querer" Tazza.

L'ex diputat a Corts Emilià Iglesias ha cantat a l'"Olympia" La Dolores. Ara, és natural, com que en el cartell anunciador totes les lletres eren majúscules, la a d'Emilià no estava accentuada, i hom llegia Emilia Iglesias. Qui no té res a fer el gat pentina. No es pot desfogar a les Corts i es desfoga al teatre.

Es monuments més alts del món són: La Torre Eiffel, les Piràmides d'Egipte, el monument de Colomb i les baranes de la nova Plaça de Catalunya.

Indubtablement, el més alt de tots són les baranes de la nova Plaça de Catalunya. Tenen exactament la mateixa alçada que el talent del senyor Nebot.

Un amic nostre que acaba d'arribar de la Lluna (no del cafè del mateix nom) ens ha dit que allí els astròlegs es tornaven boigs per a saber que carai devia ésser unes coses semblants a baranes que es veien sortir de la terra; era la única cosa que amb els seus perfeccionats aparells veien sortir del nivell de la terra.

Per cert, que en aquelles baranes hi posen uns bancs gairebé

proporcionats amb les baranes. Per qui deuen ésser aquells bancs de gegants? Naturalment, pels que els fan, els gegants: pel senyor Nebot, que a tan gran altura ha arribat.

A l'Àfrica continuen les pinyes entre els rifenys i els francesos i espanyols. Al capdavant, és de suposar, els moros en sortiran duramente castigados.

S'ha canviat la placa del carrer de Perot lo lladre. Aquest nostre carrer tan típic, tan típic i nostre, com l'home que li ha donat el nom, naturalment que ha guanyat amb el canvi. Ara queda més aristocràtic.

Se'n diu "Calle de Pedrico el ladrón".

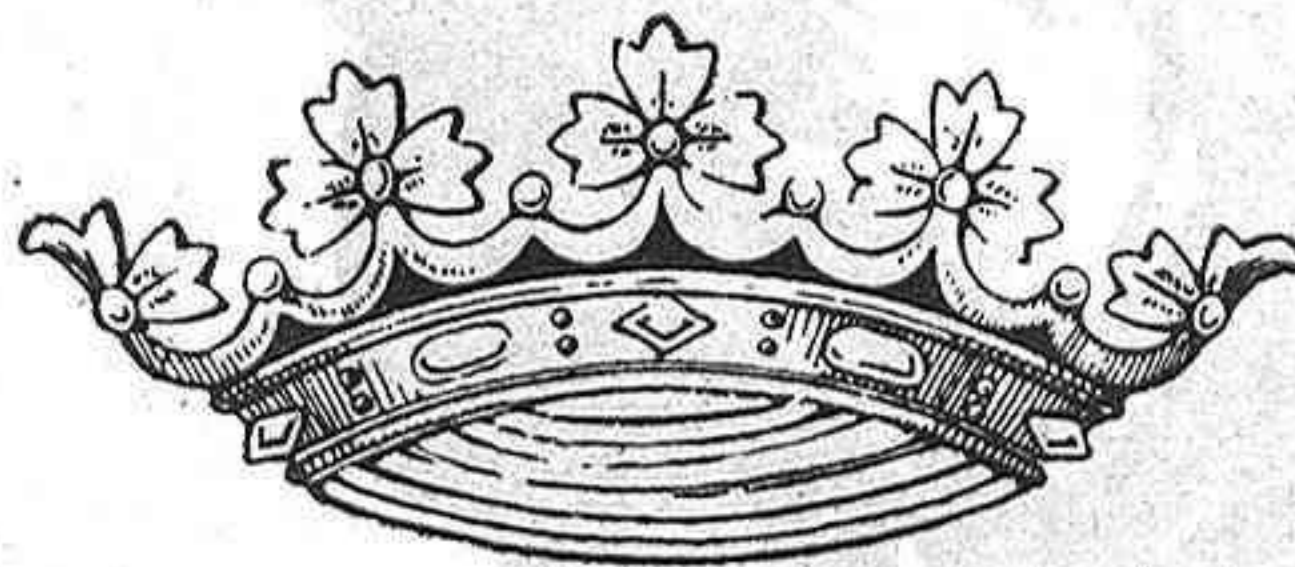

J. S.: No ens convé el seu dibuix "Consells". Li aconsellem que l'envii a un periòdic pornogràfic. — Quim: I el seu tampoc. No perquè sigui pornogràfic, que, pobret, és tot al revés, és molt innocentó; sinó perquè és molt, molt, dolent, i no fa gens de gràcia. — M. C.: Procuri que aquells ulls blaus no l'acabin de fondre. — J.: El seu dibuix no va ni amb rodes. — F. G.: Rebut els seus nous articles. — E. T.: No, nen.

PROXIMAMENT APAREIXERA EL LLIBRE
 D'EN LLUIS CAPDEVILA

Las mujeres, la noche y el amor

Impremta L'ESQUELLA i LA CAMPANA Olm, 8, Barcelona

DIDDON

Fàbrica: JOSEP VILA, Carrer València. 169, Telèfon 395 G. BARCELONA

OBRA NOVA!

ACABA DE SORTIR!

PERE COROMINAS

A RECÉS — DELS — TAMARIUS

CONTES I NOVEL·LES

UN VOLUM DE 250 PLANES
4 PESSETES

EDICIÓ EN PAPER DE FIL
10 PESSETES

Les cent millors poesies de la llengua catalana

Triades per E. MOLINÉ I BRASÉS

Un volum de més de 300 planes

2 Pessetes

CAMPOAMOR

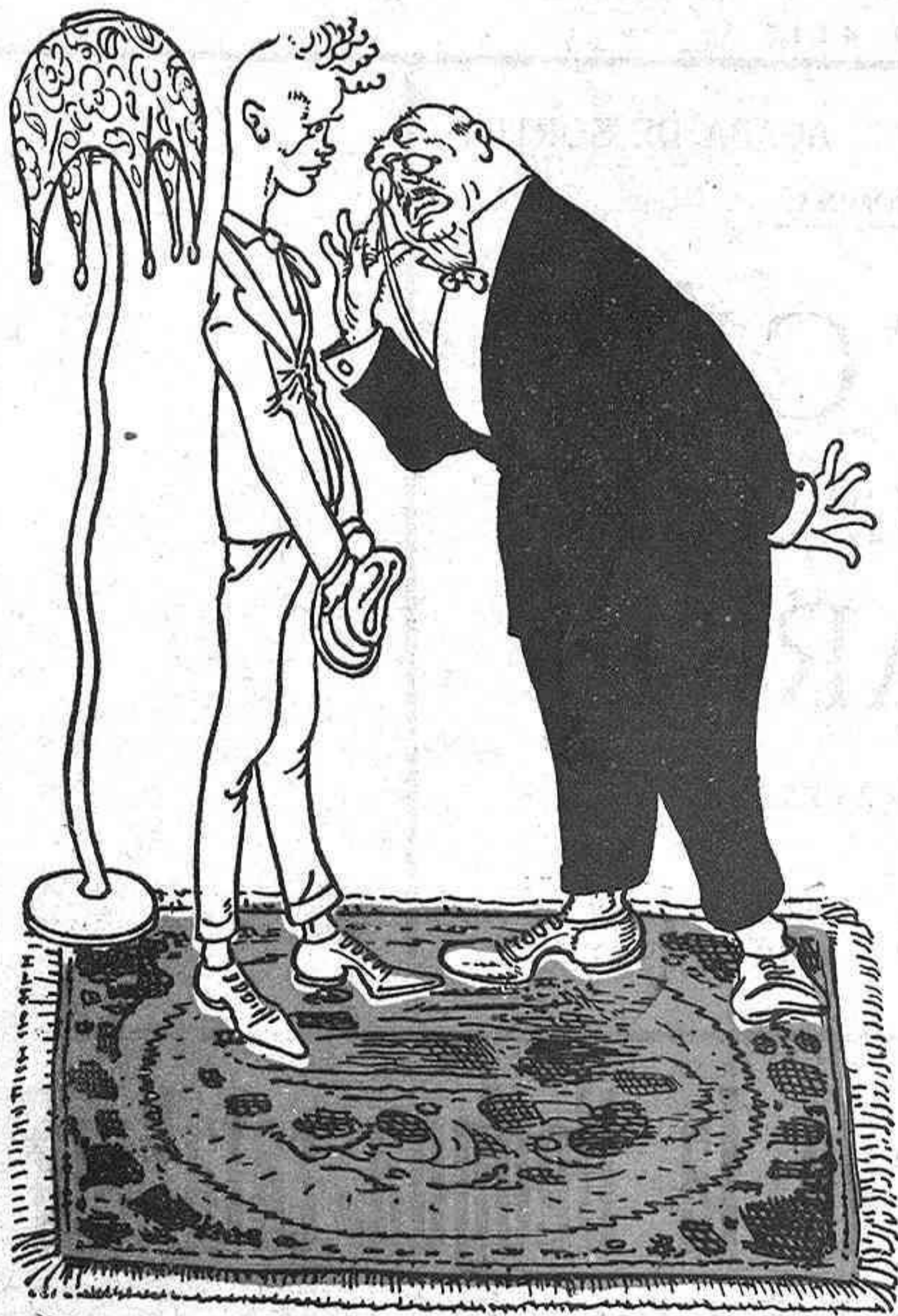
Obras completas
3 tomos encuadernados en tela, 12 pts.

*¿Quiere usted ganarse
un sobresueldo?*

*Pequeños trabajos y tareas fáciles
con que aprovechar unas horas
entretenidas y remuneradamente*

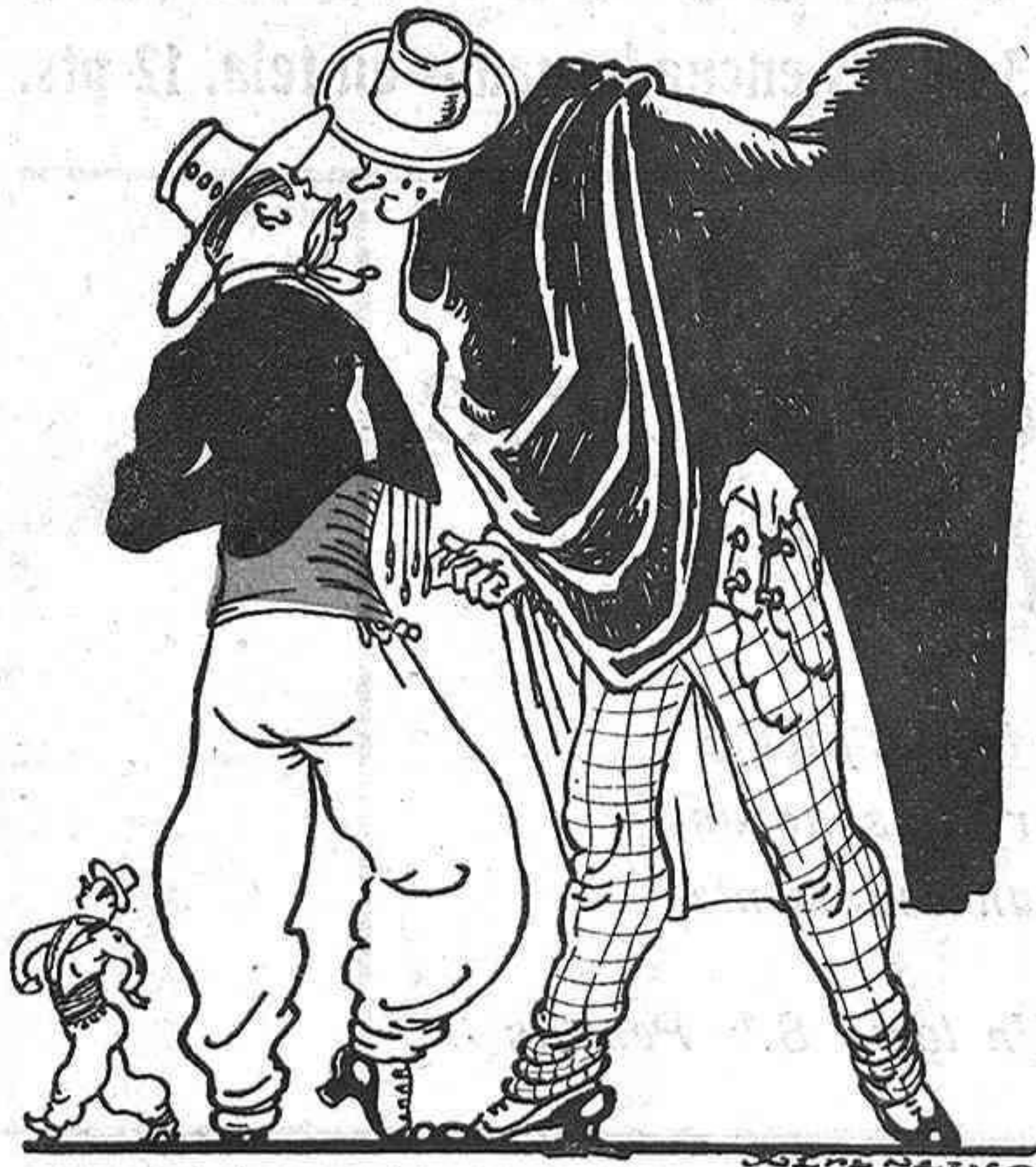
Un tomo 8.º: Pesetas 3

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls hi otorguen rebaixes.

A CA'L METGE

—Quin ofici fa vostè?
 —Sóc pintor impressionista.
 —Doncs, si em vol creure a mi, deixi-ho córrer, que amb la poca salut que vostè té no li convenen impressions.

EL PROBLEMA DE LA VIDA

—I no creus que és una llàstima que uns homes com nosaltres hagin de treballar per a viure?

LA SORT

—Em surt una noia rossa.
 —Sort que la dona no ho sap.

LES COSES CLARES

—Noi, aquest trajo se t'ha fet petit.
 —No ho cregui; sóc jo que m'he fet gran.